

Vlaams
Parlement

ingediend op **297** (2019-2020) – Nr. 1
8 mei 2020 (2019-2020)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie
uitgebracht door Johan Danen en Tinne Rombouts

over de aanpak van de coronacrisis
in de beleidsdomeinen Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Energie

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Carina Van Cauter.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele;

Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;

Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel;

Gwenny De Vroe, Carina Van Cauter;

Johan Danen, Mieke Schauvliege;

Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;

Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;

Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens;

Willem-Frederik Schiltz, Bart Tommelein;

Chris Steenwegen, Tine Van den Brande;

Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

I.	Toelichting door de minister	4
1.	Natuur en Leefmilieu	4
2.	Ruimtelijke Ordening	5
3.	Klimaat en Energie	7
II.	Bespreking onderdeel Natuur en Leefmilieu	8
1.	Vragen van de leden.....	8
1.1.	Tussenkomst van Mieke Schauvliege	8
1.2.	Tussenkomst van Freya Perdaens.....	9
1.3.	Tussenkomst van Gwenny De Vroe.....	9
1.4.	Tussenkomst van Tinne Rombouts.....	10
1.5.	Tussenkomst van Piet De Bruyn	10
1.6.	Tussenkomst van Lode Ceyskens.....	11
1.7.	Tussenkomst van Hannes Anaf	11
1.8.	Tussenkomst van Bruno Tobback	11
1.9.	Tussenkomst van Johan Danen	12
2.	Antwoorden van de minister	12
III.	Bespreking onderdeel Ruimtelijke Ordening	14
1.	Vragen van de leden.....	14
1.1.	Tussenkomst van Inez De Coninck	14
1.2.	Tussenkomst van Tinne Rombouts.....	14
1.3.	Tussenkomst van Mieke Schauvliege	15
1.4.	Tussenkomst van Carina Van Cauter.....	15
2.	Antwoorden van de minister	16
IV.	Bespreking onderdeel Klimaat en Energie.....	17
1.	Vragen van de leden.....	17
1.1.	Tussenkomst van Bruno Tobback	17
1.2.	Tussenkomst van Robrecht Bothuyne.....	18
1.3.	Tussenkomst van Hannes Anaf	19
1.4.	Tussenkomst van Andries Gryffroy	19
1.5.	Tussenkomst van Chris Steenwegen	19
1.6.	Tussenkomst van Johan Danen	20
2.	Antwoorden van de minister	20
3.	Aansluitende discussie	22
	Gebruikte afkortingen.....	25
	Bijlage: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie hield op 22 april 2020 een gedachtewisseling met minister Zuhal Demir over de impact van de coronacrisis op de beleidsdomeinen Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie. Een eerdere vergadering hierover vond plaats op 15 april 2020 (*Parl.St. VI.Parl. 2019-20, nr. 275/1*). Minister Zuhal Demir vangt de vergadering aan met een aanvullende stand van zaken.

De bijkomende antwoorden die de minister achteraf verstrekke op de enkele gestelde vragen zijn terug te vinden op de [dossierpagina](http://www.vlaamsparlement.be) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

(Tijdens de vergadering van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie waren alleen de commissievoorzitter en de commissiesecretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, de plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

I. Toelichting door de minister

1. Natuur en Leefmilieu

Toegankelijkheid van de bossen en natuurgebieden

Minister *Zuhal Demir* heeft de opdracht gegeven aan het ANB om een plan op te maken voor de komende zomerperiode. Omdat mensen waarschijnlijk hun vakantie dichterbij huis zullen doorbrengen, valt het te verwachten dat er een sterke toeloop zal zijn naar de Vlaamse natuur- en bosgebieden. Als dit samenvalt met de welverdiende vakantieperiodes van de boswachters en natuurinspecteurs, moet dit goed gepland worden om klaar te zijn voor eventuele problemen opduiken. Daarvoor worden dus de nodige voorbereidingen getroffen. Het ANB zal eerstdaags met een plan van aanpak komen.

Jacht

Vorige week waren er een heleboel vragen over de jacht. Minister *Zuhal Demir* heeft, via de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering in de Nationale Veiligheidsraad, aan het crisiscentrum gevraagd na te gaan of wildschade aan landbouwpercelen voorkomen kan worden via de daarvoor voorziene methodes. In de nieuwe FAQ's die gisteren werden gepubliceerd, is dan ook de bijzondere jacht en bestrijding opnieuw toegestaan, maar enkel ter voorkoming van landbouwschade en om overpopulatie van everzwijnen aan te pakken. Individuele jacht is dus op dit moment niet toegelaten, evenmin als vissen. Het ANB werkt momenteel aan een nieuw veiligheidsbesluit waarin de richtlijnen vertaald worden naar de Vlaamse regeling.

Paardrijden

Paardrijden is ondertussen volgens het nieuwe ministerieel besluit opnieuw mogelijk op de openbare weg in het kader van dierenwelzijn en met niet meer dan twee ruiters tegelijk, en uiteraard niet op hetzelfde paard.

Recyclageparken

Wat afval betreft, verloopt alles vlot bij de recyclageparken. 94 procent van de parken was vorige week open. Interafval krijgt nauwelijks meldingen van

problemen. De minister wil de lokale besturen en intercommunales bedanken voor hun grote inspanningen om de parken te heropenen. Qua personeelsbezetting en afvoer zijn er geen veranderingen tegenover vorige week. De wachtrijen nemen stelselmatig af. Het is nu even afwachten of de heropening van de tuincentra en doe-het-zelfzaken tot extra aanvoer op de recyclageparken zal leiden.

Risicohoudend medisch afval

Het risicohoudend medisch afval is zowel in gewicht als in volume toegenomen met 65 procent. Daarom heeft minister Zuhal Demir de afgelopen dagen twee initiatieven genomen. De gouverneur van Antwerpen heeft, op vraag van de Vlaamse Regering, een veiligheidsmaatregel geactiveerd die Indaver – de verwerker van het medisch afval – toelaat om risicohoudend medisch afval onder strikte voorwaarden tijdelijk op te slaan, in afwachting van verbranding. Door de grote toename van de aanvoer was het namelijk niet langer mogelijk om het op de site van Indaver zelf op te slaan.

Een bijkomend probleem dat zich voordoet, is een tekort aan wettelijk voorziene recipiënten om risicohoudend medisch afval in af te voeren. Alle inzamelaars melden een structureel tekort aan reglementaire verpakkingen. Daarom zal minister Zuhal Demir tijdelijk alternatieve verpakkingen mogelijk maken die heel nauw aanleunen bij de gebruikelijke verpakkingen. Zo wordt ervoor gezorgd dat risicohoudend medisch afval nog steeds op een veilige en hygiënische manier kan worden afgevoerd. Ze bedankt de gouverneur van Antwerpen om dit dossier tot een goed einde te brengen.

Afvalophaling en -verwerking

Heel wat commissieleden toonden zich bezorgd over de monitoring van de afvalophaling en -verwerking. Bij de afvalophaling aan huis zijn er momenteel geen problemen. De afwezigheid door ziekte die gerelateerd kan worden aan Corona zit in dalende lijn en bedraagt 3 tot 4 procent. Bij de afvalophalingen wordt wel vastgesteld dat er van zowat alle fracties meer wordt aangeboden. Dat is logisch, gezien de meeste mensen thuis zijn. Hierdoor is er dan ook beduidend minder bedrijfsafval. Door een verhoogd aanbod aan gft is de maximale verwerkingscapaciteit van de composteringsinstallaties stilaan bereikt.

Tot slot kan de minister nu al zeggen dat puur cijfermatig 2020 een zeer slecht jaar zal zijn voor de doelstellingen rond huishoudelijk afval in het uitvoeringsplan Huishoudelijk Afval.

2. Ruimtelijke Ordening

Uitzonderingen op de omgevingsvergunning

Wat betreft de nieuwe meldingen van projecten op basis van het nooddecreet, zei minister Zuhal Demir vorige week al dat er acht initiatieven gemeld waren voor tijdelijke constructies voor triage, extra spoedopvang en de productie van handgels. Ondertussen zijn er twee initiatieven bijgekomen, namelijk het tijdelijk in gebruik nemen van het gebouw 't Heultje in Pelt en van het gebouw 't Zandmanneke in Mol. Het gaat telkens om een initiatief van de vzw Stijn voor tijdelijke opvang en verzorging van mensen met een beperking.

Openbare onderzoeken

Wat betreft de openbare onderzoeken verwijst minister Zuhal Demir naar de vraag van verschillende fracties naar terughoudendheid bij termijnverlengingen en dergelijke. Na een grondige consultatie van de stakeholders zoals de VVSG en het

Netwerk Architecten Vlaanderen, werd afgelopen vrijdag beslist om de termijnverlenging of de schorsing van openbare onderzoeken niet te verlengen na 24 april.

De minister heeft altijd gezegd dat ze niet onnodig termijnen zou verlengen. Er zijn geen problemen gerezen bij de vergunningverlening of de adviesverlening. Ook de VVSG en de lokale besturen hebben aangegeven dat ze de voorbije weken voldoende operationeel zijn om verder te werken en openbare onderzoeken te organiseren. Zij zijn geen vragende partij voor een extra verlenging.

Omdat de dienstverlening van lokale besturen essentiële dienstverlening is, zullen inwoners zich naar het gemeentehuis mogen verplaatsen om zich te informeren over omgevingsvergunningen. Uiteraard moeten wel steeds alle mogelijke maatregelen getroffen worden inzake afstand en veiligheid. Steden en gemeenten kunnen zich daarin organiseren hoe ze willen. De reactie vanuit de VVSG op deze beslissing was positief.

Nieuwe openbare onderzoeken kunnen dus starten vanaf zaterdag 25 april. Op dit moment zijn ongeveer 1900 openbare onderzoeken voor vergunningsdossiers geschorst tot 24 april 2020, gespreid over de 300 gemeenten van Vlaanderen.

Omgevingsvergunningen – aanpassing van het besluit

Minister Zuhal Demir heeft een wijzigingsbesluit voorgelegd aan de Vlaamse Regering om enkele verduidelijkingen en aanvullingen te doen rond de omgevingsvergunning en planning. Deze werd op 22 april 2020 elektronisch door de Vlaamse Regering goedgekeurd.

Er is vooreerst een aanpassing wat de vergunningen betreft. Dit was noodzakelijk om twee redenen: het garanderen van een vlotte en rechtszekere doorstart van de opgeschorte openbare onderzoeken, en zorgen dat onze economie niet stilvalt en dat vergunningen niet vervallen omdat men niet tijdig kon starten.

Wat betreft de doorstart van de opgeschorte openbare onderzoeken, deze kunnen hervat worden op een datum na 24 april. De gemeente bepaalt de nieuwe startdatum en dus ook de einddatum van het verlengde openbaar onderzoek. Het is daarbij belangrijk niet te lang te wachten om de beslissingstermijn niet te overschrijden. Het besluit verduidelijkt welke verplichtingen de gemeente moet opnemen. De nieuwe einddatum moet worden vermeld op de website. De gele bekendmakingsaffiche op het terrein moet worden aangepast met de nieuwe einddatum zodat iedereen op de hoogte is. Dit is een essentiële vereiste. De administratie zal hier zeer gericht over communiceren. Vervolgens moeten geen nieuwe brieven aan aanpalenden verstuurd worden. Dit laatste moest gebeuren voor de start van het openbaar onderzoek en dat is ook gebeurd. Rechten zijn dan ook niet geschaad want men kon ook tijdens de schorsing bezwaren indienen.

Wat betreft de verlenging van de geldigheidsduur van afgeleverde vergunningen werd vastgesteld dat bepaalde vergunningen zouden kunnen vervallen door het feit dat de werken niet tijdig konden aangevat worden door de coronamaatregelen in de bouwsector. Dit zou betekenen dat deze vergunningen opnieuw moeten worden aangevraagd terwijl er duidelijk sprake is van overmacht. Om die redenen wordt in het besluit opgenomen dat de geldigheidsduur van vergunningen met zes maanden verlengd wordt. Op die manier zorgt men ervoor dat de economie niet stilvalt maar vrij snel weer wordt aangezwengeld.

Er worden ook nog twee aanvullingen gedaan in het besluit zelf. Zo wordt ten eerste verduidelijkt dat de verlengde beroepstermijn enkel geldt voor administratieve beroepen tegen beslissingen in eerste aanleg die genomen worden uiterlijk op 24 april. Daarna wordt teruggekeerd naar de normale beroepstermijnen. Ten

tweede wordt geregeld dat voor dossiers waarvoor er tijdens het openbaar onderzoek een infovergadering moet worden gehouden, zoals bedrijven klasse 1, dit nu ook digitaal kan verlopen.

Ruimtelijke planningsprocessen

Ook voor de ruimtelijke planningsprocessen is beslist om geen verlengingen van termijnen of opschorting van openbare onderzoeken te doen. Dit betekent dat de lopende geschorste openbare onderzoeken hervat kunnen worden. Ook hier kunnen infovergaderingen via elektronische platformen.

Verdere digitalisering Omgevingsloket

Er moet bekeken worden op welke manier het Omgevingsloket stapsgewijs verder kan worden uitgebouwd om openbare onderzoeken en inspraak via digitale weg op te vangen. Het zichtbaar maken voor het publiek van alle plannen, documenten, adviezen en beslissingen in het Omgevingsloket is geen technisch maar een juridisch probleem van auteursrechten en privacy. De administratie onderzoekt hoe en op welke manier bijkomende informatie beschikbaar zou kunnen worden gesteld. De Orde van Architecten en het Netwerk Vlaamse Architecten verwijzen naar de Europese richtlijnen inzake auteursrechten die stellen dat er niet gepubliceerd kan worden zonder uitdrukkelijke toelating van de architect en bouwheer.

De minister zal er in een eerste stap, halfweg mei, voor zorgen dat voor projecten zonder medewerking van een architect bijkomende informatie zichtbaar is op het publiek loket in het kader van het openbaar onderzoek en de beroepsprocedure. Het gaat dan om de volledige projectinhoud, eventuele wijzigingsverzoeken tijdens de procedure en de vergunningsbeslissing. Het is duidelijk dat het Omgevingsloket een aanvulling moet zijn op het normale openbare onderzoek waarbij het dossier ter inzage ligt op het gemeentehuis en waar burgers uitleg kunnen vragen. Ook de bekendmaking via gele affiches op het terrein is essentieel. Het inzagerecht voor iedereen moet behouden blijven.

Dienst van de Bestuursrechtscolleges

Wat betreft de Dienst van de Bestuursrechtscolleges zullen de maatregelen niet verlengd worden.

3. Klimaat en Energie

Energie

Sinds maart 2020 werden binnen het beleidsveld Energie heel wat veiligheidsmaatregelen en socio-economische maatregelen genomen om de gevolgen van COVID-19 te mitigeren. De minister duidt enkele nieuwigheden op het vlak termijnen van projecten inzake hernieuwbare energie.

Ten eerste werd de lopende call voor kleine en middelgrote windturbines per ministerieel besluit houdende de organisatie van een call voor het indienen van steunaanvragen voor kleine en middelgrote windturbines op 16 maart 2020 gelanceerd. De indieningsdeadline voor kandidaten is 26 mei 2020. Via het ministerieel besluit van 14 april 2020 wordt deze deadline aangepast en verschoven naar 31 augustus 2020, om maximaal de kans te geven om een beroep te kunnen doen op die call.

Ten tweede werd op 17 april 2020 een noodbesluit Energie principieel goedgekeurd. Dat besluit omvat een aantal maatregelen. Eén, er komt een verlenging van de aanvraagtermijn voor de premie voor zero-emissievoertuigen. Momenteel is de deadline 31 oktober 2020, maar die periode werd verlengd tot en met 1 maart

2021. De termijn kan drie keer met een maand door de minister worden verlengd. Twee, er komen maatregelen rond de geldigheid van de startdatum bij projecten inzake warmte-krachtkoppeling en hernieuwbare energie die in dienst moeten zijn in 2020 en 2021. De termijn van geldigheid wordt tot en met 17 juli 2020 geschorst. De schorsing kan worden verlengd. Drie, de vervaltermijnen bij de subsidieregelingen voor nuttige groene warmte, restwarmte, de productie en injectie van biomethaan en voor kleine en middelgrote windturbines worden verlengd. Die termijnen worden eveneens geschorst tot en met 17 juli 2020 en kunnen ook telkens met een maand worden verlengd. Vier, er komt een delegatie aan de minister van Energie om bij door de Vlaamse Regering besliste facultatieve subsidies de in subsidiebesluiten bepaalde vervaltermijnen op aanvraag van de subsidiegerechtigde te schorsen. En ten slotte, er wordt een tijdelijke administratiefrechtelijke afwijking toegelaten met betrekking tot de wijze van indienen van georganiseerde administratieve beroepen tegen beslissingen van het Vlaams Energieagentschap over het opleggen van een administratieve geldboete. Administratieve beroepen zullen niet alleen via aangetekende brief, maar ook door middel van elektronisch aangetekende zendingen kunnen worden ingediend. Zo wordt de drempel zo laag mogelijk gehouden. Dit noodbesluit ligt nu bij de Raad van State voor speedadvies.

Klimaat

Wat betreft het beleidsveld Klimaat, werd tijdens de vorige commissie lang gesproken over het Deense initiatief inzake de Green Deal. De minister herhaalt dat er twee brieven zijn en dat sommigen beweren dat er nog een derde op komst is. Wat die eerste brief betreft, is duidelijk beslist dat de Vlaamse Regering die zal ondertekenen, weliswaar met een sideletter waarin het standpunt van de Vlaamse Regering wordt weergegeven om het economische herstel zo veel mogelijk te laten aansluiten op de klimaat- en energietransitie. De win-winsituaties die daardoor ontstaan, moeten zeker worden benut. Het herstelbeleid mag evenwel niet worden verengd tot de Green Deal. De minister verwijst in dat verband ook naar de visie-nota.

Inmiddels vonden onderhandelingen plaats met de deelstaten. Intussen had Brussel laten weten dat zij enkel de tweede brief wilden ondertekenen, waarin sprake is van het optrekken van de Europese reductiedoelstelling tot 50 à 55 procent. Vlaanderen daarentegen wil net de eerste brief ondertekenen. Dat betekent dat België tot op vandaag niet tot een consensus is kunnen komen. Minister Zuhair Demir merkt nog op dat het Vlaamse regeerakkoord een aantal duidelijke voorwaarden koppelt aan het verder verhogen van het Europese ambitieniveau. Het standpunt van de Vlaamse Regering luidt dat het economisch herstel kansen kan bieden die de klimaattransitie maximaal ten goede komen. Maar het herstelbeleid mag daarbij niet enkel worden verengd tot de Green Deal.

II. Bespreking onderdeel Natuur en Leefmilieu

1. Vragen van de leden

1.1. Tussenkomen van Mieke Schauvliege

Mieke Schauvliege is verheugd dat het ANB de opdracht heeft gekregen om ons voor te bereiden op de komende zomer. De komende vakantieperiode zal wellicht in eigen land plaatsvinden, waardoor de bezoekersdruk op onze natuurgebieden en bossen hoog zal blijven of nog verder zal toenemen. Ze kijkt dan ook uit naar de strategie en het plan van het agentschap. Ze roept ook op om zich niet te beperken tot de gebieden van het ANB zelf, maar om te kijken naar alle gebieden van de Vlaamse overheid. Ze denkt dan bijvoorbeeld aan militaire domeinen, maar ook aan parken en speeldomeinen die nu door lokale besturen worden afgesloten.

Men moet proberen om elke vierkante meter gebied open te stellen, om de druk te kunnen verspreiden. Dat komt zowel de gezondheid als de natuur ten goede.

De voorbije week lieten Essenscia en Comeos weten dat het gebruik van plastic en wegwerpplastic toeneemt als gevolg van de coronacrisis. Zij stellen vragen over de gevolgen van het hergebruik bij de sanitaire maatregelen. De OVAM heeft geantwoord dat zich daar geen probleem stelt. Mieke Schauvliege vraagt minister Zuhal Demir om dit zeer actief te benadrukken, dat de richtlijn over de single use plastics niet opnieuw ter discussie komt. Het is mogelijk om het hergebruik en de sanitaire maatregelen met elkaar te verzoenen. Er mag zeker geen angst worden gevoed rond het mogelijk niet veilig zijn van hergebruikte plastics, bekertjes, draagtassen en dergelijke meer. De communicatie van de OVAM moet nog worden versterkt. De wegwerpplastics moeten zoveel mogelijk worden vermeden en mogen enkel worden ingezet waar het niet anders kan.

Mieke Schauvliege kijkt uit naar wat het ANB zal uitwerken met betrekking tot de maatregelen in verband met de jacht, zodat de coronamaatregelen kunnen worden toegepast bij de tijdelijke toelating van het bestrijden om landbouwschade te voorkomen.

1.2. Tussenkoms van Freya Perdaens

Freya Perdaens begrijpt ook dat de mensen terughoudend omgaan met herbruikbare verpakkingen. Ze vindt het een goed idee dat de mensen in de winkel de goederen in herbruikbare zakken meenemen. Is de stijgende trend in het plastic voor enkel gebruik ook in het afval waar te nemen? Er is meer aanbod in zowat alle fracties van huishoudelijk afval. Is er een evolutie in het sorteergedrag? Wordt er meer plastic opgehaald? Worden de sorteervoorschriften nog goed nageleefd?

De toename van schorten en maskers zorgt voor een toename van de alternatieve verpakkingen van risicohoudend medisch afval omdat er niet voldoende reguliere verpakkingen waren. Wordt meegedeeld dat het klassieke medische afval in de klassieke verpakkingen moet zitten? Zijn de alternatieve verpakkingen even veilig als de originele verpakkingen?

1.3. Tussenkoms van Gwenny De Vroe

Gwenny De Vroe vindt het positief dat de files aan de recyclageparken aanzienlijk gedaald zijn en heeft dit ook op het terrein kunnen vaststellen. Ze vraagt hoe de minister de situatie van de textielophaling, die vorige week nog het enige problematische onderdeel bleek, momenteel monitort.

Wat zwerfvuil en sluikestorten betreft, pleit Gwenny De Vroe al geruime tijd voor een verhoogde pakkans, dat is in deze tijden heel belangrijk. Ze vraagt ook hier naar de stand van zaken.

Het medisch afval is inderdaad met 65 procent gestegen. Dat is heel hoog, maar dat was ook verwacht. De aanpak van de Vlaamse Regering hierin is zeer zeker de juiste, aldus de spreker.

Ze wil nog weten wat de evaluatie van de minister is rond de problematiek van de handschoenen en de mondmaskers, die ook vaak in het zwerfvuil terechtkomen. Hoe kan dit verder aangepakt worden op het terrein?

Uit de coronacrisis kan men op het vlak van de luchtkwaliteit ook wel grote lessen trekken. Volgens Gwenny De Vroe moet dit heel hoog op de agenda geplaatst worden.

Wat de economie betreft wordt momenteel de exitstrategie volop voorbereid. Iedereen beseft dat er op economisch vlak heel veel werk aan de winkel zal zijn, aldus de spreker. Ze denkt dat de rol van de minister daar ook belangrijk is op het vlak van milieu in de brede zin. Welke voorbereidingen is de minister daar aan het nemen en hoe ziet zij haar rol daarin?

Ze wil het nog hebben over het waterverbruik, waar nog niets over gezegd is. Zijn er daarover nieuwe cijfers? In de cijfers tot nu toe zijn er heel grote regionale verschillen in het waterverbruik. Ze wil weten of er in de nieuwe cijfers ook eventuele uitschieters zijn.

Gweny De Vroe hoopt dat er in de volgende commissievergadering dieper kan worden ingegaan op de recent goedgekeurde waterbeleidsnota.

Ze haalt een landbouwproblematiek aan die haar gemeld is, namelijk die van de fytolicensies. Dit is een tijdelijk toegekend recht aan de landbouwers dat zes jaar geldig is. Men moet bepaalde opleidingen volgen om de nieuwe licentie te verkrijgen. In deze coronatijden worden die opleidingen niet gegeven en landbouwers kunnen zich zorgen maken dat ze in de problemen komen. Dit is natuurlijk ook een federale problematiek, maar die heeft op het vlak van voedsel ook Vlaamse gevolgen. Gweny De Vroe wil daar graag de aandacht van de minister voor vragen, om dit bij minister Denis Ducarme te bepleiten, zodat die opleidingen gegeven kunnen worden, hetzij digitaal, hetzij op een andere manier. Ze wil dat niemand in de problemen komt door vervallen fytolicensies.

1.4. Tussenkoms van Tinne Rombouts

Tinne Rombouts sluit zich aan bij de vraag van Gweny De Vroe over het waterverbruik vandaag en eventuele wijzigingen daarin en over eventuele campagnes die kunnen worden gevoerd om waternood te vermijden. Zij is geïnteresseerd in eventuele cijfers daarover.

Ze vraagt of de bosuitbreidingsplannen en de waterbeleidsnota al aan het parlement kunnen worden bezorgd. Ze vraagt ook cijfermateriaal inzake de luchtkwaliteit. Dit is een bijzondere periode waarin mensen op een heel andere manier leven. Het lijkt Tinne Rombouts goed om uit die cijfers zaken te halen die interessant kunnen zijn om in de toekomst beleidsgerichte keuzes te kunnen maken.

De minister wees er eerder al op dat de huishoudelijke verwarming, nu mensen meer thuis leven, veel winst inneemt die door het verkeer wordt geboekt. Tinne Rombouts wil daar graag cijfers over om daar verder lessen uit te kunnen trekken.

Zij dankt de minister verder om voluit in te zetten op de maximale toegankelijkheid van de groengebieden. Via de omgekeerde toegankelijkheid zijn nu alle bossen en groengebieden toegankelijk behalve deze waar dat goed gemotiveerd en om redenen van bescherming niet mogelijk is. Zij hoopt dat nog meer gebieden toegankelijk worden. Wat de samenwerking met private eigenaars betreft, is er nog altijd onzekerheid over de juridische impact daarvan. Dat is eigenlijk een bevoegdheid van minister Lydia Peeters maar Tinne Rombouts gaat ervan uit dat dit ook minister Zuhal Demir bezighoudt. Dit is een cruciaal element waarover duidelijkheid moet komen. Tinne Rombouts vraagt welke bijkomende acties mogelijk zijn en hoe de nodige zekerheid kan worden geboden zodat ook die terreinen toegankelijk kunnen worden gemaakt.

1.5. Tussenkoms van Piet De Bruyn

Piet De Bruyn drong vorige week aan op het bewaren en bewaken van de draagkracht van natuurgebieden. Uiteraard is hij tevreden over de huidige beweging dat

meer mensen de nabije natuur ontdekken en die ondersteunt hij ook. Dat zal het draagvlak voor de nodige beschermingsmaatregelen voor de natuur vergroten. Bij het opmaken van het zomertoegegankelijkheidsplan voor natuurgebieden vraagt hij om met die draagkracht rekening te houden.

Natuurgebieden zijn bijzonder kwetsbare gebieden. Schade die er wordt toegebracht, kan zeer lang aanslepen. Het kan niet zijn dat in de volgende jaren de prijs moet worden betaald voor wat deze zomer op dat vlak gebeurt. Hij vraagt om enig pragmatisme en om rekening te houden met de beperkte draagkracht van de natuurgebieden. Daarom zijn er klare en duidelijke afspraken nodig, die niet voor interpretatie vatbaar zijn.

Hij heeft niets dan begrip en tevredenheid voor een duidelijk standpunt over het stoppen van de jacht. De jacht blijft verboden omdat dat niet onder essentiële verplaatsingen valt. Wat wel kan, is de bijzondere jacht en de bestrijding onder voorwaarden. Dat moet na een melding bij het agentschap. Die voorwaarden, de controle en de handhaving moeten ook hier worden aangehouden.

1.6. Tussenkoms van Lode Ceyssens

Lode Ceyssens dankt de minister om tegemoet te komen aan de verzuchting om de jacht niet zonder meer toe te laten als recreatieve bezigheid, maar wel om de mogelijkheid open te laten voor bestrijding ter voorkoming van schade aan landbouwgewassen. Hij vraagt zich af of daar niet ecologische en andere schade, en schade door overpopulatie moet aan worden toegevoegd. Verkeersongevallen moeten worden vermeden, alsook zware ecologische schade. Er mag alleszins geen discussie ontstaan over wat nu precies schade is. Hij vraagt om dat in de volgende FAQ te verduidelijken.

Op de droge heide maken mensen zich zeer grote zorgen over het brandgevaar. Nu is code rood daar van toepassing. Zijn er vandaag bijkomende problemen door de coronacrisis om code rood te handhaven? Strikt genomen moet de toegankelijkheid van die gebieden worden beperkt, maar dat is alweer minder natuur die toegankelijk is. Anderzijds is er ook minder sociale controle. Hoe ziet de minister de handhaving van code rood daar op dit moment?

1.7. Tussenkoms van Hannes Anaf

Ook *Hannes Anaf* is bezorgd over de droogte, de waterbevoorrading en de grondwaterstanden. Vorige week stelde hij nog vast dat de grondwaterstanden in vergelijking met vorig jaar iets beter zijn. Intussen houdt de droogte echter aan en geldt code rood in een aantal natuurgebieden. Dat is zorgwekkend. Hoe staat het intussen met de grondwaterstanden? Minister Zuhail Demir kondigde hierover voor de zomer ook een overleg aan met een aantal stakeholders. Is er op dat vlak al nieuws?

1.8. Tussenkoms van Bruno Tobback

Bruno Tobback vraagt naar de toegankelijkheid van de natuurgebieden en deelt de bezorgdheden van Piet De Bruyn. Iedereen wil nu nu zoveel mogelijk gebruikmaken van deze natuurgebieden, maar ze dienen toch ook om de natuur te beschermen. Houdt men nu systematisch de bezoekersdruk in alle natuurgebieden bij? Bestaan er cijfers over hoe die evolueert? Waar wordt de draagkracht overschreden? Waar is er nood aan een gelimiteerde, gereguleerde en georganiseerde toegang? Het zou toch doodzonde zijn om pas achteraf de schade te beginnen opmeten na jarenlange pogingen om de natuur in Vlaanderen zo goed mogelijk te beschermen.

1.9. Tussenkomsst van Johan Danen

Johan Danen sluit zich aan bij de vraag van Gwenny De Vroe over het waterverbruik. Zijn hierover voorspellingen voorhanden? Men verwacht dat er in de zomer veel meer water zal worden verbruikt door de toestroom van binnenlandse toeristen. Als men die verwachting aan de lage grondwaterstanden koppelt, dan moeten die toch heel goed worden bijgehouden. Hij wil ook weten of de droogtecoördinator al aan de slag is en wat die momenteel doet.

2. Antwoorden van de minister

Het openstellen van de natuur- en bosgebieden van de verschillende overheden maakt deel uit van de opdracht die minister Zuhal Demir aan de administratie heeft gegeven. Elke vierkante meter natuur en bos in Vlaanderen openstellen, is echter een andere zaak. Omdat ook de draagkracht van de natuur en de gunstige staat van de instandhouding moeten worden bewaakt, heeft de minister het ANB de opdracht gegeven dit voor te bereiden. De minister is het eens met de vraag de natuur zo ordentelijk mogelijk open te stellen. Er moet een evenwicht zijn tussen het bewaken van de draagkracht van de natuur en het laten genieten van de natuur door de mensen.

De private eigenaars en overheden kunnen subsidies krijgen om een toegankelijkheidsregeling op te stellen en uit te voeren. Wat de toepassing van het Gemeentewegendecreet betreft, heeft het kabinet van de minister de vraag aan minister Lydia Peeters overgemaakt. Het Gemeentewegendecreet valt immers niet onder haar bevoegdheid. Ze begrijpt wel niet waar de onduidelijkheden vandaan komen. In het decreet staat namelijk duidelijk dat de occasionele toegankelijkheid van een natuurgebied niet kan leiden tot claims voor publieke erfdienstbaarheden of gemeentewegen en dat een gemeenteweg pas ontstaat na een officiële beslissing van de gemeenteraad.

Wat wegwerpplastic betreft, wordt de richtlijn over de single use plastics zeker niet in vraag gesteld. De bepalingen in de Vlaamse regelgeving met betrekking tot eenmalige kassazakjes, bекers en cateringmateriaal staan ook in coronatijden niet ter discussie. De administratie zal de opdracht krijgen voor de nodige sensibilisering te zorgen.

Er is tijdens de coronacrisis geen analyse van het sorteergedrag gebeurd. Er is niet vastgesteld dat minder goed wordt gesorteerd, maar sommige mensen steken wel plastic handschoenen in de PMD-zak, wat niet de bedoeling is. Die handschoenen horen thuis in de restafvalzak. De verhoging van de hoeveelheid restafval is vooral te wijten aan het feit dat de mensen veel meer thuis zijn.

De aan de Vlaamse Regering voorgestelde alternatieven voor het risicohoudend medisch afval zijn evenwaardig aan het origineel. Alle types van risicohoudend medisch afval kunnen hierin terecht. In het noodbesluit van 27 maart 2019 zijn vaten met spanbanden al toegelaten, maar ze blijken wel onvoldoende om de grote vraag op het terrein te lenigen.

Wat de textielinzameling betreft, valt geen groot verschil met de voorgaande weken te melden. Ten gevolge van de sluiting van de kringwinkels en de geringe export blijft dit een probleem. Ongeveer de helft van de recyclageparken weigert voorlopig textiel. Mensen die opruimen, kunnen hun textiel voorlopig in dozen opbergen.

De minister wil tijdens een volgende commissievergadering graag ingaan op de Waterbeleidsnota. Aangezien het de bedoeling was het Bosuitbreidingsplan eind maart 2020 in de commissie voor te stellen, heeft de minister met de projectleider

afgesproken daar zo snel mogelijk voor te zorgen. Ze sluit immers niet uit dat de commissie nog ideeën heeft die in het verdere traject aan bod kunnen komen. Zodra de commissie dit opportuun acht, kunnen beide meteen aan bod komen.

Over watergebruik en luchtkwaliteit zal minister Zuhal Demir de meest recente cijfers opvragen, om ze dan aan de commissieleden ter beschikking te stellen.

Wat jacht betreft deelt minister Zuhal Demir mee dat de bestrijding en de bijzondere jacht wel toegestaan zijn ter bestrijding van overpopulatie. Dat zal ook in het veiligheidsbesluit staan, dat de Vlaamse Regering nu aan het voorbereiden is.

Lode Ceysens had ook gevraagd naar de optrekking van de brandfase van code oranje naar rood in de Antwerpse en Limburgse natuurgebieden. Minister Zuhal Demir merkt op dat die beslissing heel breed gecommuniceerd is en ook goed werd opgepikt door de media. Ze maakt van de gelegenheid gebruik om de burgemeesters in de betrokken regio's nogmaals op te roepen om bezoeken aan de natuurgebieden af te raden en de grootste voorzichtigheid aan de dag te leggen. De brandweerdiensten staan ook paraat.

Wat de droogte en waterbevoorrading betreft, het onderwerp van een vraag van Hannes Anaf, gaat de minister in overleg met stakeholders, zoals ze in een eerdere vergadering ook al had meegedeeld. De droogtesituatie wordt van heel nabij opgevolgd, zowel door het kabinet als door de projectgroep van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid. Er zijn regelmatig updates en uit de laatste update bleek dat de regen van het afgelopen weekend de waterstand op een aantal waterlopen weer wat heeft doen stijgen, maar de verwachtingen zijn dat die waterstanden terug zullen dalen de komende dagen. Voor de drinkwatervoorziening is er nog geen probleem maar het beheerniveau wordt wel opgetrokken van groen naar geel. Dat houdt onder andere in dat de provinciegouverneurs gevraagd wordt om het provinciaal droogteoverleg alvast voor te bereiden, zodat iedereen klaar staat om indien nodig de gepaste maatregelen te treffen. Er wordt ook overlegd met de drinkwatersector; begin mei staat er een nieuwe bijeenkomst gepland en zal er voor elke provincie een voorbereiding klaar liggen. Er wordt dus niet gewacht tot het begin van de zomer om in actie te schieten.

Bruno Tobback had ten slotte gevraagd naar het aantal wandelaars en fietsers. Het ANB heeft inderdaad op heel wat plaatsen wandel- en fietstellers staan; de minister zal vragen aan het agentschap om die cijfers uit te lezen, zodat die aan de commissie kunnen worden bezorgd. De cijfers zullen uiteraard ook gebruikt worden bij het opstellen van het plan van aanpak voor deze zomer.

Johan Danen wil weten of er prognoses worden gemaakt over het drinkwaterverbruik. Het drinkwaterverbruik en de grondwaterstanden komen weliswaar niet helemaal met elkaar overeen. Misschien zijn die prognoses er nog niet, maar het is belangrijk daar een zicht op te krijgen, zeker nu er allicht heel veel binnenlands verbruik is, zodat de watermaatschappijen weten waarop ze zich moeten voorbereiden. Sommige stakeholders zeggen hem dat er met het drinkwater voorlopig nog nooit echt iets aan de hand is geweest, maar dat het vorig jaar op sommige plekken of momenten toch wel precair was.

De minister antwoordt dat het vorig jaar in sommige gebieden inderdaad kantje boord was, zeker in haar provincie. Dat wordt opgevolgd, en ze zal die cijfers ook opvragen.

III. Bespreking onderdeel Ruimtelijke Ordening

1. Vragen van de leden

1.1. Tussenkost van Inez De Coninck

Inez De Coninck vindt het een goede zaak dat de termijnen niet langer worden verlengd. De gemeenten en de Vlaamse overheid hebben zich ondertussen kunnen organiseren, zodat de dienstverlening toch gecontinueerd blijft tijdens de COVID-noodsituatie. Dat is belangrijk: het is tenslotte openbare dienstverlening. Het is de taak van de overheid, ook de lokale, om ervoor te zorgen dat die dienstverlening zo veel mogelijk kan worden aangeboden aan de burgers. Van de dienstverlening inzake Ruimtelijk Ordening en Omgeving hangen immers toch diverse sectoren af, zoals de bouw- en de immobiële sector. Met haar beslissingen heeft de minister een goed evenwicht gevonden tussen rechtszekerheid, inzage recht en aandacht voor de economie en de voor Vlaanderen belangrijke bouwsector, aldus de spreker.

Wat het heropstarten van de openbare onderzoeken betreft, vindt ze het positief dat de besturen geen nieuwe brieven moeten versturen naar de aanpalenden, maar gaat ze ervan uit dat de gele affiches wel moeten worden vernieuwd. Wat met de termijnen indien een openbaar onderzoek nog maar een of twee dagen moest lopen toen het werd opgeschort? Wordt dan aangeraden om dat openbaar onderzoek voor minstens een week te heropenen, en niet voor een of twee dagen? Dat zou immers een raar signaal geven wat dat inzage recht betreft, want men zou dat al na een dag of twee niet meer kunnen inkijken.

Het is positief dat het Omgevingsloket voor projecten zonder medewerking van een architect meer inzage recht zal bieden. *Inez De Coninck* hoopt dat de minister en haar administratie erin zullen slagen, natuurlijk rekening houdend met de juridische beperkingen, om toch een oplossing te vinden voor het auteursrecht en de privacyregels die gelden voor dossiers waar er wel medewerking van een architect is.

Volgens de minister werden er 1900 openbare onderzoeken geschorst. Wordt ook bijgehouden hoeveel dossiers zijn getroffen door de verlenging van de beslissings-termijn, die dus een latere beslissing krijgen dan eerst voorzien, vóór de opschortingsmaatregelen? De minister had immers voorzien in de mogelijkheid dat lokale besturen over de maximumtermijn konden gaan om geen stilzwijgende weigeringen te hebben, maar dat was een mogelijkheid: men moest daarvan niet gebruik maken.

1.2. Tussenkost van Tinne Rombouts

Tinne Rombouts is blij met het besluit van de Vlaamse Regering om termijnen niet zomaar te verlengen maar om beslissingstermijnen zo kort mogelijk te houden.

Er wordt de mogelijkheid geboden om openbare onderzoeken opnieuw op te starten. CD&V gaat ervan uit dat opschorting wil zeggen dat een openbaar onderzoek dat reeds is gestart, wordt verlengd en niet opnieuw moet worden opgestart. De gele affiches moeten worden aangepast maar de burgers moeten niet meer opnieuw worden aangeschreven. Het blijft wel belangrijk om dit zo ruim mogelijk bekend te maken en dat kan via de lokale besturen. Men kan het dossier digitaal inkijken, maar het is ook mogelijk om het fysieke dossier in te kijken. Ook zijn de bezwaren die ingediend zijn in de periode van de opschorting, officieel ingediend.

Aan een aantal procedures zijn informatievergaderingen verbonden. De mogelijkheid wordt geboden om deze digitaal te laten plaatsvinden maar *Tinne Rombouts*

vraagt om de lokale besturen aan te moedigen om de informatie ook langs andere kanalen beschikbaar te stellen.

1.3. Tussenkost van Mieke Schauvliege

Mieke Schauvliege hield vorige week al een pleidooi om over te gaan tot een maximale digitalisering van de omgevingsvergunningen en openbare onderzoeken. Ze is blij dat er stappen vooruit gezet werden door automatisch op te leggen dat dossiers zonder auteursrecht beschikbaar gesteld moeten worden. Wel vindt ze het betreurenswaardig dat er geen oplossing gevonden werd voor de dossiers met auteursrecht. Daardoor kunnen mensen die dossiers enkel inkijken in het gemeentehuis. Het ware een mooi gebaar geweest van de Orde van Architecten om daar, zeker tijdens de coronacrisis, van af te zien. Ze vraagt zich af of het blijven vasthouden aan dat auteursrecht juridisch wel steek houdt.

Wat er gebeurt bij de planningsinitiatieven, vindt Mieke Schauvliege nog een stap verder gaan. Ze begrijpt dat getracht wordt zoveel mogelijk dingen op te starten, maar de manier waarop de infovergaderingen momenteel georganiseerd worden, leidt ertoe dat de inspraak beperkt wordt. Ze begrijpt niet dat, zolang de strikte coronamaatregelen gelden, die procedure niet verlengd wordt zodat planningsinitiatieven niet opgestart kunnen worden. Nu wordt er uitleg gegeven over plannen via een scherm en kunnen mensen niet ter plaatse de plannen inkijken, erover discussiëren en vragen stellen en zich dus maximaal informeren over wat er op stapel staat in hun gemeente. Ze dringt erop aan om daar de nodige omzichtigheid aan de dag te leggen.

Wat de omgevingsvergunningen en de openbare onderzoeken betreft, dringt Mieke Schauvliege erop aan dat minister Zuhal Demir aan de Orde van Architecten vraagt om tijdens deze coronaperiode een uitzondering te maken en akkoord te gaan om de documenten ter beschikking te stellen. De discussie over auteursrecht is een andere dan die over privacy. Daar moet toch een mouw aan gepast kunnen worden. Momenteel worden de kansen van burgers die beroep willen aantekenen, gefnuikt doordat ze zich naar het gemeentehuis moeten begeven. Ze vindt dat een heel eigenaardige beslissing, waar ze zich niet achter kan scharen. Ze dringt aan op een andere oplossing, namelijk het toelaten van maximale digitalisering.

1.4. Tussenkost van Carina Van Cauter

Anders dan Mieke Schauvliege is *Carina Van Cauter* de mening toegedaan dat het essentieel is met het oog op de economische relance dat er vooruitgang kan worden gemaakt met het verlenen van omgevingsvergunningen. Dat is cruciaal. De overheden hebben inmiddels het nodige kunnen doen om op een coronaveilige manier inzage te verlenen in het kader van openbare onderzoeken die niet langer worden opgeschort. Het zal anders zijn dan voor de coronapandemie, zoals dat ook voor alle andere sectoren het geval is. Iedereen moet zich aanpassen. Het is van belang dat de economie kan heropstarten om voldoende middelen te blijven behouden voor wat essentieel is, namelijk onze gezondheid.

Carina Van Cauter heeft een vraag met betrekking tot het einde van de opschorting van de termijn van openbaar onderzoek. Zal er in ieder individueel dossier een beslissing moeten worden genomen over de begin- en einddatum van de termijn van het openbaar onderzoek? Dat betekent dat elke vergunningverlenende overheid in elk onderzoek een beslissing zal moeten nemen, die dan een veruitwending krijgt op de gele affiche. Heeft ze de minister goed begrepen dat dit geen generieke maatregel is die zegt dat vanaf 24 april de geschorste openbare onderzoeken opnieuw starten, maar telkens een individuele beslissing?

Wat betreft de termijn van het openbaar onderzoek neemt zij aan dat als die dertig dagen is, dat dertig dagen blijft en het niet de vrijheid van een individueel bestuur is om te beslissen om hier of daar nog een weekje bij te tellen. Worden de termijnen gerespecteerd?

Dirk Lips, directeur van de woonzorggroep Curando, verwijst in De Tijd naar het feit dat virussen zich gemakkelijk zouden verspreiden via moderne ventilatiesystemen. Gaat men in de toekomst de normering desbetreffend aanpassen? Zal er op termijn met de wetenschappers worden overlegd en gekeken worden op welke wijze het uitzetten van normen voor het verstrekken van allerlei vergunningen moet worden aangepast? Is daar vandaag al werk van gemaakt of staat het op de planning? De spreker pleit ervoor om dat op te nemen wanneer daar ruimte en tijd voor is.

2. Antwoorden van de minister

Minister *Zuhal Demir* merkt dat de meeste leden de heropstart van openbare onderzoeken een goede zaak vinden. De gemeenten moeten de nieuwe start- en einddatum duidelijk vermelden op hun websites en de nieuwe einddatum ook op de gele affiches. De duurtijd is nog de resterende termijn van voor de schorsing. Het decreet stelt minstens dertig dagen.

Wordt er bijgehouden hoeveel dossiers er gebruikmaken van de verlengde termijnen? Momenteel is dat niet gekend en het vraagt heel veel werk om de coronage-relateerde vertragingen eruit te halen. Ook wijzigingsverzoeken kunnen immers leiden tot een verlenging van de beslissingstermijn. De minister roept alle overheden op om niet meer tijd te nemen dan strikt noodzakelijk.

De minister gaat akkoord met een ruime bekendmaking van de doorstart en dat staat ook duidelijk in de richtlijnen. Dat kan via verschillende kanalen, zoals nieuwsbrieven.

Er waren vragen over de toegang tot de digitale infovergaderingen. Mensen die geen toegang hebben tot digitale platformen kunnen terecht in het gemeentehuis waar een computer kan staan. Dit kan perfect worden georganiseerd in voldoende ruime lokalen met een ambtenaar die de nodige ondersteuning kan bieden.

Mieke Schauvliege wil alle openbare onderzoeken verlengen, maar de minister is het daar niet mee eens. Er is voldoende tijd gegeven aan de lokale besturen om zich te kunnen organiseren en ze zijn zelf ook geen vragende partij voor een verlenging.

De minister heeft meermaals de vraag gehoord om alle documenten, plannen en adviezen voor alle dossiers digitaal te ontsluiten via het Omgevingsloket, zowel tijdens het openbaar onderzoek als na de beslissing. Ze herhaalt dat het geen technisch, maar een juridisch probleem betreft inzake auteursrecht en privacy. De regels hiervoor zijn vastgelegd op Europees niveau. Zonder de toelating van de bouwheer en de architect kunnen geen plannen worden vrijgegeven op het internet. Indien de minister dat wel zou toelaten, overtreedt ze de wet.

Voor de dossiers zonder architecten zullen alle documenten en plannen binnenkort wel beschikbaar zijn in het publieke loket. Het gaat over infrastructuurprojecten, wegeniswerken, verkavelingen enzovoort. Voor dossiers met architecten, blijft de minister in overleg met de Orde van Architecten. In een recente nieuwsflash geeft die aan dat, indien architect en bouwheer ermee akkoord gaan om de documenten openbaar te maken, dit mogelijk is. De minister volgt dit verder op.

Waarom kunnen de procedures voor planprocessen niet worden opgeschort en uitgesteld, aangezien het onderzoek of de infovergadering niet op een veilige manier kan plaatsvinden? Er is veel goede wil bij de lokale besturen. Informatiedeling met de burgers kan op verschillende manieren gebeuren. Lokale besturen organiseren zich daarnaar.

Op de vraag van Carina Van Cauter over de doorstart van de openbare onderzoeken antwoordt de minister dat dat geen officiële collegebeslissing hoeft te zijn.

De kwestie of het virus zich gemakkelijk kan verspreiden via de moderne ventilatiesystemen zal de minister opnemen met haar administraties.

Carina Van Cauter verwijst naar het eerdere antwoord van de minister, waarin ze stelde dat er geen nieuwe collegebeslissing moet komen om een doorstart te nemen met de openbare onderzoeken. Betekent dat dat er in ieder individueel dossier een datum van herstart van het openbaar onderzoek wordt bepaald, of is dat generiek voor alle dossiers in een bepaalde gemeente? De spreker vraagt om duidelijkheid, zodat burgers en overheden weten waaraan ze zich moeten houden.

De minister zei ook dat een gemeente de termijn van dertig dagen kan verlengen. De spreker gaat ervan uit dat dat een vergissing is, want die termijn van dertig dagen is vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering. Ze hoopt dan ook dat openbare onderzoeken nu niet zomaar individueel kunnen worden verlengd.

Minister *Zuhal Demir* bevestigt dat het decreet gewag maakt van een termijn van ten minste dertig dagen. Zolang het om dertig dagen gaat, is de gemeente in orde. De Vlaamse overheid heeft bepaald dat de opgeschorte openbare onderzoeken ten vroegste vanaf 25 april kunnen worden verdergezet. De lokale besturen hebben dan wel de autonomie om die termijn met enkele dagen te verlengen, en die autonomie zal ook worden gerespecteerd. Maar er wordt wel gevraagd om niet onnodig tijd te gaan rekken.

IV. Bespreking onderdeel Klimaat en Energie

1. Vragen van de leden

1.1. Tussenkomen van Bruno Tobback

Bruno Tobback verwees in de vorige commissievergadering al naar de Saoedische strategie die Engie Electrabel momenteel hanteert met haar kerncentrales, waarbij ze door de zeer lage energieprijzen en een overaanbod alle concurrentie uit de markt lijkt te duwen. Die strategie wordt steeds meer zichtbaar, en het blijkt nu ook in verschillende media aan bod te komen. Daarop stelde de minister vorige week dat kernenergie federale materie is, en dat het dus buiten haar bevoegdheden valt.

Maar de spreker stelt vast dat een aanzienlijke capaciteit aan hernieuwbare energie nu van het net wordt gekoppeld, en dat heeft op zijn beurt een fundamenteel effect op onze Vlaamse doelstellingen. Op dit moment haalt Vlaanderen de energiedoelstellingen wellicht niet, en nu blijkt ook dat een aanzienlijke hoeveelheid hernieuwbare energie van het net wordt gehaald door de manier waarop de kerncentrales draaiende worden gehouden. Hij merkt hierbij op dat de kerncentrales in Duitsland zich wel flexibel kunnen opstellen, in tegenstelling tot die in België. Deze praktijk heeft fundamentele gevolgen voor ons Vlaams beleid, en het lijkt hem dan ook goed dat de minister zich toch over deze problematiek buigt.

Hij vindt het in elk geval positief dat de termijnen voor aanvragen rond hernieuwbare energieprojecten zullen worden verlengd. Maar als anderzijds blijkt dat een deel van die hernieuwbare energie niet effectief op het net komt, zouden veel investeerders hun interesse wel eens kunnen verliezen, aldus Bruno Tobback.

Bruno Tobback weet dat de productiecapaciteit van hernieuwbare energie in Vlaanderen uur per uur en zelfs minuut per minuut kan worden gemonitord op basis van zoninstraling, uren zon, windkracht en windrichting. Zo is ook bekend hoeveel potentiële hernieuwbare energie niet op het net komt door afkoppelingen of het stilleggen van windmolens. Hij wil weten of de Vlaamse Regering die cijfers van nabij opvolgt, of minister Zuhal Demir ze kan bezorgen, en wat de impact ervan is op de Vlaamse doelstellingen inzake de productie van hernieuwbare energie. Hij dringt er bij minister Zuhal Demir op aan dat zij dat ernstiger opneemt dan dat zij tot nu toe de indruk heeft gegeven te doen. Het gaat er niet enkel om dat een aantal bestaande projecten verlies zullen beginnen te maken en in de problemen zullen komen als ze niet een grote buffer van een multinational achter zich hebben, maar ook om het feit dat nieuwe investeerders worden afgeschrikt. Ook dat zal een negatieve impact hebben op de doelstellingen en de ambities wat betreft hernieuwbare energie, hoe bescheiden die in het geval van minister Zuhal Demir ook mogen zijn, aldus Bruno Tobback.

Bruno Tobback zegt de uitleg over de Deense brief nauwgezet te hebben gevolgd. Hij kan er alleen maar uit concluderen dat de Vlaamse Regering een mooie kans heeft gemist door niet meteen de eerste brief enthousiast mee te ondertekenen. Dat had heel wat discussies met de Brusselse Regering en met anderen kunnen vermijden.

1.2. Tussenkoms van Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne denkt ook dat de impact van de strategie van Engie Electrabel op de productie van hernieuwbare energie en op de hele energiemarkt zo groot is dat minister Zuhal Demir actie moet ondernemen en minstens de voorziene kalender bij de uitbater van het nucleaire park ter discussie moet stellen. Men wil op 1 mei een bijkomende nucleaire eenheid opstarten, terwijl er op dit ogenblik al heel wat negatieve prijzen zijn en hernieuwbare capaciteit wordt afgeschaft. Minister Zuhal Demir stuurde vorige week een brief naar federaal minister Nathalie Muylle van Werk, Economie en Consumentenzaken. Robrecht Bothuyne stelt voor dat minister Zuhal Demir een brief stuurt naar de uitbater van de nucleaire centrales om haar bezorgdheid te uiten over de impact van hun strategie op de energiemarkt en vooral op de Vlaamse doelstellingen en de ondersteuning daarvan. Elke windturbine die wordt stilgelegd, zal ook langer steun nodig hebben. Het is niet de bedoeling om steun nodeloos te rekken. De Vlaamse Regering moet dus het duidelijke signaal geven dat de Saoedische strategie waarover Bruno Tobback het had absoluut niet kan. Een bepaald machtsmisbruik op de markt moet aan de kaak worden gesteld.

Wat de sociale tarieven betreft blijkt er al in februari een overleg te zijn geweest tussen minister Nathalie Muylle en minister Zuhal Demir om de tarieven op een andere manier te berekenen. Dat wordt nu formeel bevestigd. Dat vindt Robrecht Bothuyne positief.

Het Duitse amendement op de Deense brief vraagt letterlijk wat de Vlaamse Regering vraagt, namelijk een impactassessment op het verhogen van de doelstellingen naar 50 tot 55 procent reductie in 2030. De Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement hebben duidelijk gesteld dat het niet kan zonder impactassessment. Hij ziet niet in waarom de minister niet akkoord zou kunnen gaan met het Duitse amendement en de tweede versie van die brief niet zou kunnen goedkeuren. Hij vraagt haar dan ook om dit te doen of om het vrijdag opnieuw ter sprake te

brengen in de schoot van de Vlaamse Regering. Op deze manier maken ze zich immers onsterfelijk belachelijk, aldus Robrecht Bothuyne, en dat kan echt niet de bedoeling zijn in een tijd waarin men moet proberen extra investeringen uit te lokken in de energie- en klimaatsector, waar de komende tijd bijzonder veel economische toegevoegde waarde geboekt kan worden.

1.3. Tussenkost van Hannes Anaf

Hannes Anaf heeft nog vragen over de uitbetaling van de tegemoetkoming voor water en elektriciteit. Er was gezegd dat de regering alle gevallen ging bekijken om te zien of er een uitbreiding kan zijn. Hoe ver staat men daarmee? Zijn er nog uitbreidingen mogelijk? Zijn daar al beslissingen over genomen?

Hij krijgt ook heel veel vragen rond die uitbetaling, omdat er oorspronkelijk gezegd was dat die vanaf deze week zou starten. Hij heeft begrepen dat de minister wacht op een aantal gegevens van het federale niveau en heeft daar alle begrip voor. Maar er zijn mensen die nu hun energiefactuur krijgen en dachten dat dat toch betaald ging worden. Hannes Anaf is hier ongerust over en vraagt zich af of de minister van de energieleveranciers daarover al signalen gekregen heeft. Misschien komt dat ook pas binnen een aantal weken, als er een herinnering verstuurd wordt. Men moet toch een signaal geven aan de energieleveranciers om daar soepel mee om te gaan, want voor veel mensen is het gewoon verwarrend. Daarnaast is het zeer belangrijk om die uitbetaling zo snel mogelijk te doen. Hij vraagt dan ook naar een stand van zaken van die uitbetalingen.

1.4. Tussenkost van Andries Gryffroy

Andries Gryffroy heeft een vraag die wat aansluit bij wat Bruno Tobback en Robrecht Bothuyne gezegd hebben, maar niet helemaal in dezelfde lijn. Hij raadt hen ook aan eens te kijken op de app van electricityMap. Op die kaart ziet men bijvoorbeeld heel duidelijk dat we vanochtend 11 gigawatt nodig hadden, en dat we met de 4 gigawatt uit nucleaire energie en met wat er was aan windenergie, elektriciteit hebben moeten importeren uit Frankrijk, voor een vrij belangrijk vermogen. Later op de ochtend was er minder capaciteit nodig, en zijn de gascentrales ook opgestart. Men ziet dan ook dat de CO₂-uitstoot over ons land uiteraard stijgt, en tegelijkertijd is ook de import vanuit Frankrijk wat verminderd. Nu is de import uit Frankrijk gestopt omdat er volop zon is. Er is momenteel 4 gigawatt zonnecapaciteit. Zonne- en windenergie komen hier volledig tot hun recht, weliswaar aan zeer lage prijzen en een paar dagen geleden zelfs aan negatieve prijzen.

De modulatie wordt momenteel opgevangen door de gascentrales en door de import uit Frankrijk. Dit is geen Vlaamse bevoegdheid, maar Andries Gryffroy steunt wel de vraag van Robrecht Bothuyne om aan bevoegd minister Marie-Christine Marghem een brief te sturen om die bijkomende unit die vanaf mei zou opstarten, niet op te starten. Units uitschakelen vindt Andries Gryffroy helemaal niet correct want die zijn nodig, tenzij ervoor geopteerd wordt om meer te importeren uit Frankrijk en meer gascentrales te laten draaien.

1.5. Tussenkost van Chris Steenwegen

Chris Steenwegen ziet dat er vandaag al problemen ontstaan door het overaanbod. Vooral wie geïnvesteerd heeft in alternatieve energie is daar het slachtoffer van. De situatie doet zich nadrukkelijker voor naarmate er meer wordt geïnvesteerd in alternatieve energie. Het grootste probleem inzake investeringen in alternatieven was altijd de onzekerheid van de investeerders over hun rendement. Dat rendement wordt bepaald door het aantal uren dat bijvoorbeeld een windmolen draait. Als dat aantal uren verlaagt, daalt het rendement heel snel. Wanneer men die investeringen wil blijven aanmoedigen, dan moet het investeringsklimaat

voldoende aantrekkelijk zijn, ook op langere termijn. Wanneer die investeringen lonen, kan dat bijdragen tot de aanpak van het klimaatprobleem.

Chris Steenwegen steunt alle pleidooien van de collega's om er bij de Federale Regering voor te pleiten om de centrales die nu stilliggen niet opnieuw op te starten of die start uit te stellen, maar ook verder te gaan op het pad van de investeringen in alternatieve energie en de uitstap uit de kernenergie uit te voeren.

Wat de Deense brief betreft, vroeg de Vlaamse Regering eerder om een impactassessment te koppelen aan een verhoogde reductiedoelstelling. Dat impactassessment moest garanderen dat er een antwoord zou komen op de bezorgdheden van de regering. Chris Steenwegen begrijpt dan ook niet waarom minister Zuhal Demir deze brief niet ondertekent. Vorige week nog zei ze geen mandaat te hebben voor die hogere doelstelling maar die heeft zij wel degelijk vanuit de Vlaamse Regering aangezien er in de brief is voorzien in een impactassessment. Het is jammer dat dit blijft leiden tot geen stellingname van België dat daardoor internationaal een heel slechte beurt maakt. Dus opnieuw een oproep om binnen de Vlaamse Regering de violen te stemmen en die brief te ondertekenen.

1.6. Tussenkoms van Johan Danen

Johan Danen vraagt de minister om inzake hernieuwbare energie een actieve rol te spelen. Het is niet aan hem om te zeggen wat de minister precies moet doen, maar het zijn vreemde dagen met veel zon en heel veel wind en dus is er veel windenergie. Op dat soort dagen moeten windmolens vaak worden afgeschakeld omdat anders de kerncentrales niet voldoende kunnen draaien. Dat soort situaties moet worden vermeden. De spreker laat het aan de minister over om daar goede oplossingen in te zoeken. Op dat vlak mag Vlaanderen op zijn strepen staan.

Inzake de betaalbaarheid van de facturen heeft minister Zuhal Demir een brief geschreven aan federaal minister Nathalie Muylle over de aanpassing van het distributienettarief, waar mensen met een budgetmeter onder vallen. De spreker vraagt of minister Zuhal Demir daarop een antwoord heeft gekregen. Het kan toch niet moeilijk zijn om die berekeningen sneller te maken.

Johan Danen blijft het een probleem vinden dat de budgetmeterklanten zich fysiek moeten begeven naar een OCMW om op te laden. In sommige OCMW's melden zich twintig à dertig mensen aan per dag. Dat lijkt toch niet zo'n goed idee. Een stukje van de oplaadcapaciteit wordt gebruikt om de schulden te betalen, een ander stukje om nieuwe energie te kopen. Kan daar iets aan gebeuren? Het stukje dat wordt gebruikt om de schulden te betalen, zou bijvoorbeeld wat kleiner kunnen worden gemaakt of wegvallen voor enkele maanden. Verplaatsingen naar de oplaadterminals moeten worden vermeden want vaak gaat het om gezinnen of moeders met kinderen. Daarna moet worden bekeken hoe dat kan worden opgelost. De minister wil de budgetmeter niet aan laten staan, maar misschien kan ze iets doen om het aantal verplaatsingen te verminderen.

2. Antwoorden van de minister

Minister *Zuhal Demir* begrijpt de bezorgdheden van heel wat commissieleden over hernieuwbare energie en kerncentrales. Hoewel dat een federale materie is, zal zij hierover contact opnemen met de federale minister. Wat er nu gebeurt, is een wake-upcall, want over enkele jaren zal er in Vlaanderen en Europa zoveel energie uit wind en zon zijn, dat de prijs van elektriciteit negatief zal zijn, met of zonder kerncentrales. De aandacht moet vandaag niet gaan naar de vraag of men kerncentrales moet moduleren, maar hoe men morgen het evenwicht tussen vraag en aanbod organiseert. Daarover moet goed worden nagedacht.

Er is geen invloed op de doelstellingen van Vlaanderen inzake wind en zon. Enkel de federale offshore windmolens zijn om economische redenen door de uitbaters stilgelegd. De Vlaamse projecten voor wind en zon zijn niet stilgelegd, zeker niet op vraag van minister Zuhal Demir of Fluvius. De grootste impact op de doelstellingen voor hernieuwbare energie is er door het verminderde verkeer en het gebruik van biobrandstoffen dat daardoor sterk is gedaald. Minister Zuhal Demir benadrukt dat men vanuit Vlaanderen aan dit evenwicht zal meewerken. Ze zal contact opnemen met federaal minister Marie-Christine Marghem om de bezorgdheden van deze commissie verder uit te klaren.

De Deense brief werd dinsdag 7 april 2020 ontvangen en moest al op woensdag 8 april 2020 worden ondertekend. Minister Zuhal Demir heeft deze op vrijdag 10 april besproken met de Vlaamse Regering. Op zaterdag heeft ze dan gemeld dat ze deze wilde ondertekenen op voorwaarde dat er een sideletter aan werd toegevoegd. Ze vindt de opmerkingen van haar collega's vanuit Brussel niet terecht. Ze vindt het ook niet meer dan normaal dat men in een sideletter Europa vraagt om toch alle opties inzake de aanpassing aan de EU-doelstellingen grondig te onderzoeken. Dat de andere deelstaten Vlaanderen die ruimte niet willen geven, betreurt ze. Ze begrijpt ook de kritiek van de commissieleden niet, omdat ze net de bezorgdheden, die ook in de visienota van de Vlaamse Regering staan, heeft verdedigd. Ze richt zich specifiek tot Robrecht Bothuyne wiens partij ook in de Vlaamse Regering zit.

Minister Zuhal Demir deelt de mening van Hannes Anaf over de energiepremie. Er is wel altijd duidelijk gecommuniceerd dat aanvragers die gestort zullen krijgen. De makkelijkste manier was om het gemiddelde van die 202 euro te nemen. Men staat ook dagelijks in contact met de uitbetalingsinstellingen en de vakorganisaties. De digitale hulpmiddelen worden intussen verder ontwikkeld. Er bestaan ook GDPR-protocollen voor de uitwisseling van informatie. Ze beveelt iedereen aan om op de website 1700 alle informatie over de energiepremie te lezen. Nadat de vakbonden de data aan het federale niveau leveren, worden die aan het Vlaamse niveau bezorgd en kunnen de premies worden uitbetaald.

Minister Zuhal Demir meldt dat er op dit ogenblik geen vragen zijn van energieleveranciers. Ze heeft ook duidelijk gecommuniceerd dat men tijdens de coronacrisis niemand zal afsluiten en zo is het ook met de leveranciers afgesproken.

De minister focust vooral op de uitbetalingen van de energiepremie aan die heel grote groep. Ze staat dagelijks in contact met de uitbetalingsinstellingen, want die uitbetalingen zullen een grote impact hebben op de budgetten van heel wat gezinnen. In de kranten staat hier en daar te lezen dat de technisch werklozen te veel geld krijgen en dergelijke. Zodra de minister over de gegevens beschikt, wil de minister er evenwel voor zorgen dat de uitbetalingen voor de technisch werklozen zo snel mogelijk gebeuren. Het gaat dan, bijvoorbeeld, om mensen met een interimcontract van een maand die na twee weken technisch werkloos zijn geworden of om grensarbeiders die technisch werkloos zijn geworden.

Wat de uitbreidingen naar andere groepen betreft, liggen momenteel verschillende vragen op tafel. Zodra deze uitbetalingen zijn gebeurd, zal de minister nagaan waar de noden het hoogst zijn. Er moeten dan doordachte keuzes worden gemaakt.

Wat de sociale tarieven betreft, hanteert Fluvius als sociaal leverancier momenteel twee tarieven. Het tarief voor de beschermde afnemer ligt 600 euro lager dan het normaal tarief en wordt driemaandelijks geëvalueerd. Het huidige sociaal tarief zal begin juni 2020 worden geëvalueerd. Het nieuwe sociaal tarief zal op 1 juli 2020 ingaan. Voor andere klanten bestaat het ontradingstarief, dat aanzienlijk hoger ligt. Dat tarief ligt 360 euro hoger dan het normaal tarief en wordt zesmaandelijks geëvalueerd. Het nieuwe ontradingstarief gaat in op 1 juli 2020.

De minister is zeer blij van federaal minister Nathalie Muylle een brief te hebben ontvangen waarin ze meldt dat de evaluatiefrequentie voor de ontradingstarieven van zes maanden naar drie maanden zal worden gebracht. Het kabinet van de minister heeft telefonisch gevraagd of de evaluatie van het ontradingstarief dat op 1 juli 2020 ingaat met minstens een maand kan worden versneld. Ze zal die vraag nog officieel in een brief stellen.

Wat de budgetmeters betreft, heeft de minister al contact gehad met minister Bart Somers en met de VVSG. De lokale besturen kunnen de problemen aan, ook wat de afstands- en hygiëneregels betreft. Indien mensen zich niet kunnen verplaatsen, wordt dat in orde gebracht. De minister zal in verband met de budgetmeters nogmaals een rondvraag bij de lokale besturen houden.

3. Aansluitende discussie

Bruno Tobback vraagt nog of het verschil tussen de theoretische en reële productiecapaciteit voor hernieuwbare energie becijferd is. Het gaat dan niet alleen over de windmolens op zee maar ook over de productiecapaciteit op land. Hij zou het appreciëren als de commissieleden over heldere en onbetwistbare cijfers zouden kunnen beschikken, zodat ze de reële situatie en ook het potentieel kunnen inschatten. Die cijfers kunnen ook helpen om een betrouwbaarder signaal te sturen naar potentiële investeerders, want die zal Vlaanderen nodig hebben.

Bovendien heeft hij niet vernomen of de minister de vraag van Andries Gryffroy steunt om de Federale Regering formeel te verzoeken in mei geen bijkomende nucleaire productiecapaciteit op te starten. Is de minister van plan om die wens aan de Federale Regering over te maken?

Robrecht Bothuyne sluit zich aan bij de vraag van Andries Gryffroy en Bruno Tobback om federaal minister Marie-Christine Marghem aan te spreken op haar verantwoordelijkheid.

Wat de Deense brief betreft, hoopt hij op een snelle oplossing. De imagoschade voor België, Vlaanderen, maar ook de minister, als minister van Klimaat, wordt elke dag groter. Anderzijds hoopt hij op enige redelijkheid bij Ecolo. Dat het overleg over deze kwestie niet bijzonder goed verloopt, is niet alleen de schuld van de Vlaamse Regering. Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid nemen.

De Vlaamse Regering heeft een aantal bezorgdheden, bijvoorbeeld over de impactassessments. Die worden gedeeld door meerderheid en oppositie. Het is niet meer dan logisch dat de Vlaamse Regering die formuleert. Ten gronde is men het echter eens over de toon en de inhoud van die Deense brief. Robrecht Bothuyne vraagt dus dat er zou worden geland. Hij rekent op de minister, maar ook op de collega's van Groen om hun collega's van Ecolo aan te sporen tot redelijkheid. Men moet stoppen met spelletjes.

Hij apprecieert al het werk dat de minister, de administratie en alle andere betrokkenen hebben geleverd met betrekking tot de energie- en waterpremie, maar op een bepaald moment moet er worden geland wat een eventuele uitbreiding van de doelgroep betreft, hoewel hij begrijpt dat de minister dat niet holderdebolder wil doen. Wanneer zal de minister daarover met voorstellen komen?

Andries Gryffroy repliceert op Bruno Tobback dat offshore momenteel inderdaad buiten dienst is, maar dat gascentrales nu wel draaien. Hij bevestigt diens oproep, maar hij heeft dat de jongste vier jaar eigenlijk ook al gevraagd. Men heeft onvoldoende accurate data om daar alle lessen uit te trekken. Hij kan enkel maar vaststellen dat we momenteel een 'base load' van 8 gigawatt hebben. 50 procent

daarvan wordt opgevuld door kernenergie. Dat kan nog net, maar meer kernenergie is op dit ogenblik niet nodig.

Wat die brief betreft, men kan heel veel energie besteden aan imagebuilding en heel veel discussiëren met Ecolo. Daarmee onderhandelen is inderdaad niet eenvoudig. Andries Gryffroy vindt echter dat er ook energie moet worden besteed aan iets anders. Door corona zit men in een disruptief model. Er zijn dus heel wat zaken die dagelijks op ons afkomen die ons opportuniteiten geven voor de toekomst als het gaat over ons klimaat, die we perfect kunnen omarmen. Dat gaat ook heel breed. Er zal waarschijnlijk meer aan telewerk worden gedaan, en dat zal een invloed hebben op transport. Er zal een invloed zijn op energie-efficiëntie. Er kunnen eigenlijk heel veel zaken in vraag worden gesteld. Welke lessen kunnen we trekken uit die coronatijden? Hoe kunnen we ons leven aanpassen om bepaalde klimaatdoelstellingen te bereiken? Het is daaraan dat hij eigenlijk heel veel tijd en energie zou willen besteden, want dat zijn heel concrete zaken waarmee het klimaat kan worden verbeterd en de reductie kan worden vergroot.

De brief vraagt echter dat men zich zou vastpinnen op die 50 à 55 procent. Andries Gryffroy wijst Robrecht Bothuyne op de drie voorwaarden uit het Vlaamse regeerakkoord die men is overeengekomen. Het is dan ook logisch dat men nu die randvoorwaarden in een sideletter wil zetten. Die 50 à 55 procent, dat gaat wel degelijk over de periode tot 2030. In het Vlaamse regeerakkoord staat dat men wil mee-gaan in een verhoging voor die periode als die elementen van het Vlaamse regeerakkoord worden gehonoreerd. Het is het volste recht van Brussel en Wallonië om niet te willen honoreren wat wij onszelf hebben opgelegd, maar wij hebben ook het recht om dat gehonoreerd te willen zien, aldus de spreker.

Chris Steenwegen wil van de minister weten of het klopt dat Vlaanderen reeds eenzijdig een reactie heeft gestuurd naar de Europese Commissie over die brief, om haar bezwaren en randvoorwaarden mee te delen.

Minister *Zuhal Demir* zal de gegevens waarnaar gevraagd werd door Bruno Tobback en Andries Gryffroy die beschikbaar zijn en kunnen worden meegedeeld, schriftelijk bezorgen.

Ze zal contact opnemen met federaal minister Marie-Christine Marghem, rekening houdend met de contouren van het Vlaamse regeerakkoord.

Minister Zuhal Demir hoopt dat de energie- en waterpremie snel zal kunnen worden betaald. De vraag naar uitbreiding zal goed moeten worden onderzocht om een overwogen keuze te maken.

Er is heel veel tijd en energie gestoken in het zoeken naar een compromis met de collega's van Wallonië en Brussel in verband met de Deense brief. Het is niet makkelijk om een compromis te vinden omdat de brief ook continu verandert. Vlaanderen wil een bijlage toevoegen dat men gedekt is door het Vlaamse regeerakkoord, maar dat is niet gebeurd.

Wat de contacten met de Europese Commissie betreft, laat de minister nog verduidelijken dat dit gaat over een deelname aan een consultatie van de Europese Commissie. Over deze deelname aan de consultatie, alsook over de inhoud van de Vlaamse feedback was er een akkoord met de coalitiepartners. Vlaanderen heeft zo op 15 april 2020 deelgenomen aan een consultatie van de Europese Commissie om feedback te bezorgen over enkele elementen waarvan men het belangrijk vindt dat ze meegenomen worden bij de impactassessment inzake de mogelijke verhoging van de Europese klimaatdoelstellingen voor 2030. De feedback op deze consultatie kan geraadpleegd worden via <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12265-2030-Climate>

[-Target-Plan/F511729](#). In eerste instantie had Vlaanderen ernaar gestreefd om op Belgisch niveau deel te nemen aan deze consultatie. Toen men vaststelde dat zowel Brussel, Wallonië als de federale overheid het niet opportuun vonden om een gemeenschappelijke Belgische reactie op deze consultatie in te dienen, zag men zich genooddaakt om enkel namens Vlaanderen deel te nemen aan deze consultatie.

Bruno Tobback vindt het jammer dat minister Zuhal Demir geen duidelijk antwoord geeft op de vraag of er een formeel standpunt van de Vlaamse Regering komt over de heropening van de bijkomende nucleaire capaciteit. Oppositie en meerderheid zijn het erover eens dat die heropening onzinnig zou zijn en een compleet fout signaal zou zijn in de huidige situatie. Bruno Tobback vraagt nog eens of de Vlaamse Regering aan de federale minister van Energie formeel zal vragen om af te zien van de heropening in de huidige situatie.

Minister *Zuhal Demir* begrijpt dat Bruno Tobback een duidelijk antwoord wil uitlokken. Hij vraagt, maar minister Zuhal Demir beslist.

Bruno Tobback wil aan de minister, die juriste is en dat vaak laat merken, duidelijk maken dat het uiteindelijk het parlement is dat beslist. Wanneer alle partijen, die van de minister inbegrepen, vragen om die brief te sturen, antwoordt de minister: "U vraagt en ik beslis." Viktor Orbán zou daar misschien mee weggkomen, maar in een normale democratie kan zo iets niet. Deze hele commissie, met inbegrip van Andries Gryffroy, heeft een heel duidelijke vraag gesteld. Ofwel heeft minister Zuhal Demir Andries Gryffroy teruggefloten, ofwel heeft ze verkeerd begrepen hoe een democratie werkt. Daar moet dan toch nog eens over gediscussieerd worden.

Andries Gryffroy bevestigt dat hij gevraagd heeft om die brief op te stellen, hoewel dat eigenlijk niet tot de Vlaamse bevoegdheid behoort en dus pro forma zal zijn. Maar hij meent dat Bruno Tobback met zijn sterke taal een omgekeerd effect zal bereiken. Het gaat gewoon om een brief tussen collega's, die niet tot een wettelijke beslissing zal leiden.

Minister *Zuhal Demir* begrijpt de vraag van de parlementsleden. Bruno Tobback wil doorduwen wat er exact in die brief moet staan. Ze kan op dit moment echter niet zeggen wat ze precies in die brief zal opnemen. Ze moet met verschillende zaken rekening houden en wil eerst ten gronde nadenken over wat de gevolgen kunnen zijn, zodat die brief op een goede manier opgesteld wordt. Dat is geen slechte werking van de democratie. Ze wil wel degelijk rekening houden met wat de verschillende partijen in de commissie gezegd hebben.

Carina VAN CAUTER,
voorzitter

Johan DANEN
Tinne ROMBOUTS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
EU	Europese Unie
GDPR	General Data Protection Regulation (= algemene verordening gegevensbescherming, AVG)
gft	groente-, fruit- en tuinafval
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten